

SPIS TREŚCI

OD AUTORA	9
ROZDZIAŁ I	
Zagadnienie syntezy historii gospodarczej dla ekonomistów	11
1. Przedmiot historii gospodarczej	11
2. Związki historii gospodarczej i teorii ekonomii	14
3. Poszukiwanie centralnego czynnika syntezy historii gospodarczej	17
4. Próba nakreślenia koncepcji podręcznika dla studiujących nauki ekonomiczne	21
ROZDZIAŁ 2	
Tworzenie wielkiej własności ziemskiej i systemu poddaństwa (X–XII w.)	24
1. Istota feudalizmu	24
2. Feudalizacja ustroju rolnego	26
3. Wyodrębnianie się podziału pracy	32
4. Przejawy gospodarki towarowo-pieniężnej	34
ROZDZIAŁ 3	
Dzieje osadnictwa jako przejaw działalności inwestycyjnej (XIII–XIV w.)	39
1. Pierwsze systemy osadnictwa	39
2. Zmiany w ustroju rolnym i technice produkcji	41
3. Rozwój sił wytwórczych w mieście	45
4. Rozwój gospodarki towarowo-pieniężnej	50
ROZDZIAŁ 4	
Rozkwit i upadek gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej	56
1. Przemiany ustroju rolnego w gospodarce europejskiej (XV–XVIII w.)	56
2. Przesłanki przejścia do gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej	58
3. Folwark pańszczyźniany i jego istota	65
4. Kryzys systemu folwarczno-pańszczyźnianego	73
ROZDZIAŁ 5	
Proces akumulacji pierwotnej na ziemiach polskich	78
1. Rozumienie procesu akumulacji pierwotnej	78
2. Klasyczny przebieg akumulacji pierwotnej w Anglii	81

3. Pierwszy impuls na ziemiach polskich (II połowa XVIII w.)	84
3.1. Przejawy akumulacji pierwotnej w rolnictwie	84
3.2. Kapitał kupiecki i bankowy	88
3.3. Spółki szlachecko-mieszczańskie	90
3.4. Początki rynku siły roboczej	94
4. Przemiany w latach 1807–1864	95
4.1. Rolnictwo głównym źródłem akumulacji pierwotnej	95
4.2. Polityka protekcyjna rządu	98
4.3. Kapitał handlowy i bankowy	101
4.4. Podatki i dzierżawy	105
4.5. Dostawy państwowe, wojskowe i spekulacje	106
4.6. Protekcyjizm celny i kapitały obce	108
4.7. Źródła rekrutacji klasy robotniczej	109
5. Wnioski i uwagi	110

ROZDZIAŁ 6

Reformy uwłaszczeniowe i ich skutki	113
1. Zmiany strukturalne w rolnictwie europejskim	113
2. Nowy ustrój agrarny na ziemiach polskich	114
3. Ewolucja struktury agrarnej	118
4. Postęp w zakresie agrokultury	123
5. Rozwój gospodarki towarowej	128
6. Podział dochodu. Zmiany w położeniu chłopów i właścicieli folwarków	133

ROZDZIAŁ 7

Rewolucja przemysłowa na ziemiach polskich w XIX wieku	140
1. Wprowadzenie	140
2. Przewrót przemysłowy w Królestwie Polskim	144
3. Rewolucja przemysłowa w zaborze pruskim	151
4. Przejawy postępu technicznego w Galicji	155
5. Wzrost produkcji przemysłowej. Rozwój transportu i handlu	157
6. Zmiany w stosunkach produkcji	162

ROZDZIAŁ 8

Początki gospodarki monopolistycznej na ziemiach polskich (1870–1914)	174
1. Istotne cechy gospodarki monopolistycznej	174
2. Przesłanki monopolizacji	179
2.1. Postęp techniczny i akumulacja kapitału	179
2.2. Koncentracja produkcji i kapitału	182
2.3. Czynniki zewnętrzne	187
2.4. Kryzys ekonomiczny	191
3. Charakterystyka pierwszych organizacji monopolistycznych na ziemiach polskich	192
4. Istota i zasady funkcjonowania związków monopolistycznych	197
5. Specyficzne cechy gospodarki monopolistycznej na ziemiach polskich	204

ROZDZIAŁ 9

Ekonomiczno-społeczne konsekwencje I wojny światowej	211
1. Ekonomiczne przyczyny wojny	211
2. Materialne potrzeby krajów walczących	213
3. Zmiany strukturalne i instytucjonalne	215
4. Wpływ wojny na gospodarkę światową	218
5. Sytuacja na ziemiach polskich w okresie I wojny światowej	220
5.1. Zniszczenia wojenne, rabunek i rekwizycje	220
5.2. Życie gospodarcze	223
5.3. Położenie materialne społeczeństwa	230

ROZDZIAŁ 10

Odbudowa gospodarki polskiej. Początki stabilizacji (1918–1925) . . .	233
1. Problemy gospodarki światowej	233
2. Skutki zaborów	235
3. Gospodarka wojenna	238
4. Inflacja markowa. Reformy skarbowe Władysława Grabskiego	240

ROZDZIAŁ 11

Ożywienie gospodarcze w latach 1926–1929	251
1. Stabilizacja systemu kapitalistycznego	251
2. Zamach majowy. Pozytywne tendencje w gospodarce polskiej	256

ROZDZIAŁ 12

Wielki kryzys ekonomiczny (1929–1933/35)	264
1. Przesłanki kryzysu	264
2. Kryzys w rolnictwie	266
3. Kryzys w przemyśle	269
4. Problemy walutowo-skarbowe	274
5. Zmiany w handlu wewnętrznym i zagranicznym	280
6. Polityka rządu wobec kryzysu	283

ROZDZIAŁ 13

Główne formy interwencjonizmu państwowego w Polsce (1936–1939)	286
1. Uwagi wstępne	286
2. Program inwestycyjny. Planowanie gospodarcze	289
3. Stosunki pieniężno-kredytowe	294
4. Interwencjonizm w rolnictwie	297
5. Rozwój etatyzmu	299
6. Rozbudowa interwencjonizmu państwowego na rynku pracy	300
7. Metody finansowania polityki nakręcania koniunktury	304
8. Efekty polityki interwencyjnej	307
9. Bilans gospodarczy Polski odrodzonej	311

WYKAZ MATERIAŁÓW POMOCNICZYCH

Mapy	319
Rysunki	319
Fotografie	320
Tabele	321